Organitza: **Col·labora:**

ELS FORNS D'OLI DE GINEBRE.
Una indústria a Riba-roja d'Ebre

Cicle de conferències:

La gran concentració de forns de producció d'oli de ginebre conservats a Riba-roja d'Ebre, amb setze forns existents en bon estat de conservació, converteix aquest poble de la Ribera d'Ebre en el municipi més ric d'Espanya en aquest tipus de construccions de pedra seca.

Els forns servien per extreure de la fusta de càdec un oli amb propietats cicatritzants, antisèptiques i fungicides, que era emprat des de temps remots per crear productes higiènics i per guarir malalties, sobretot del bestiar però també humanes.

L'abundància de càdec i aquestes propietats de l'oli que se n'extreia van propiciar el naixement d'una autèntica indústria de l'època preindustrial a Riba-roja d'Ebre, ben documentada des del segle XVII. El producte era transportat pel riu Ebre i, sobretot, a través de camins en direcció als Pirineus, principal regió compradora de l'oli, atesa la seva riquesa en bestiar.

Aquest cicle de conferències ens ajudarà a entendre millor aquest valuós patrimoni etnogràfic i arquitectònic, des de les característiques del càdec i de l'oli de ginebre al seu procés d'extracció, passant pels mètodes de construcció i funcionament dels forns fins a arribar als usos actuals del producte.

Dates: dijous 18 i 25 de juliol de 2019; dijous 12, 19 i 26 de setembre de 2019

Horari: 19h00 (excepte el 18 de juliol)

Lloc: Museu Etnològic i de Cultures del Món–Montcada. C/ Montcada, 12. 08003, Barcelona

Preu: gratuït

Organitza: Museu Etnològic i de Cultures del Món

Col·labora: Amics de Riba-roja d'Ebre

Inscripció: hom recomana inscripció prèvia a: reservesmeb@bcn.cat

PROGRAMACIÓ:

1. Dijous, 18 de juliol de 2019, 18h00
   Presentació del llibre *Els forns d'oli de ginebre. Una indústria a Riba-roja d'Ebre*
   Judit Vidal, autora del llibre

2. Dijous, 25 de juliol de 2019, 19h00
   Riba-roja d'Ebre: un poble, un territori, una història, una cultura
   Daniel Piñol, Universitat de Barcelona (Dept. d'Història i Arqueologia)

3. Dijous, 12 de setembre de 2019, 19h00
   Una visió tridimensional dels forns d'oli de ginebre
   Sergio Coll, Agustí Costa i Cèlia Mallafré, Universitat Rovira i Virgili (Escola d'Arquitectura de Reus)

4. Dijous, 19 de setembre de 2019, 19h00
   Oli de ginebre: producció i aplicacions
   Francesc Roma, geògraf, membre dels Amics de Riba-roja d'Ebre

5. Dijous, 26 de setembre de 2019, 19h00
   Oli de càdec o miera: composició, activitat farmacològica i aplicacions
   Maria Dolors González, biòleg, membre dels Amics de Riba-roja d'Ebre

RESUMS:

Daniel Piñol (UB): **Riba-roja d'Ebre: un poble, un territori, una història, una cultura**

Dijous 25 de juliol de 2019, 19h00

Aquesta conferència tractarà sobre el poble de Riba-roja d'Ebre des de quatre òptiques diferents però relacionades entre elles. En els quatre eixos sobre els que versarà la conferència es parlarà sobre els elements que donen forma al poble (habitatges, urbanisme...); les relacions del poble amb el territori al llarg del temps, incloent característiques físiques del terreny i la importància del riu; la història del poble; i, per acabar, aquells elements culturals que configuren una identitat pròpia. Aquesta conferència servirà per contextualitzar l'exposició sobre els forns d'oli de ginebre.

Sergio Coll, Agustí Costa i Cèlia Mallafré (URV): Una visió tridimensional dels forns d'oli de ginebre

Dijous 12 de setembre de 2019, 19h00

La tecnologia permet registrar i analitzar el patrimoni de forma molt precisa mitjançant eines que fins fa uns anys no es tenien a l'abast. La fotogrametria i l'escaneig làser permeten obtenir models tridimensionals dels elements d'estudi amb una precisió sense precedents. Aquestes dues eines s'han aplicat als forns d'oli de ginebre amb l'objectiu de registrar, estudiar, conservar i difondre el patrimoni que representen al llarg del terme de Riba-roja d'Ebre.

Francesc Roma: Oli de ginebre: producció i aplicacions

Dijous 19 de setembre de 2019, 19h00

Conceptes bàsics: sistemes d'elaboració, domèstics i industrials. Diferents tipologies de forns.

Maria Dolors González: **Oli de càdec o miera: composició, activitat farmacològica i aplicacions**

Dijous 26 de setembre de 2019, 19h00

L'estudi de les plantes medicinals és una saviesa mil·lenària que es va recuperant després d'un període de crisi que va començar al segle XIX amb la revolució industrial i l'aparició dels fàrmacs.
Una d'aquestes plantes és el càdec (*Juniperus oxycedrus* L.). L'oli que s'obté de la seva fusta, mitjançant un procés de destil·lació en sec, té nombroses aplicacions en els camps de la veterinària, cosmètica i aromateràpia principalment.